

Revisorerna i Nora kommun

2020-04-16

Till
Fullmäktige i Nora kommun
organisationsnummer 212000-2007

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmanarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Vår granskning omfattar även den verksamhet som under 2019 bedrevs i de gemensamma nämnderna Samhällsbyggnadsnämnden Bergslagen samt Bergslagens överförmyndarnämnd.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Årets resultat uppgår till 3,5 mnkr, vilket är 1,7 mnkr lägre än budget.

I den av fullmäktige fastställda budgeten finns tre finansiella målsättningar med betydelse för god ekonomisk hushållning, varav två har uppnåtts 2019.

När det gäller verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning finns det i den av fullmäktige fastställda budgeten tre övergripande mål för verksamheten. Målen återfinns under rubrikerna Hållbarhet, Livskvalitet samt Attraktivitet. För bedömning av måluppfyllelse finns totalt 45 indikatorer antagna av fullmäktige.

Samtliga fastställda indikatorer är formulerade så att målet är att utfallet ska öka eller minska jämfört med utfallet föregående år. För vissa indikatorer saknas dock uppgift om utfallet föregående år vilket gör att något målvärde inte finns definierat. För vissa indikatorer saknas även uppgift om utfallet 2019. I och med att målvärde och/eller uppgift

om årets utfall saknas för flera indikatorer, är det inte möjligt att utvärdera måluppfyllelsen. Därtill innehåller inte förvaltningsberättelsen någon sammanhållen utvärdering, i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Vi har därför inte kunnat bedöma om verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning uppnås 2019.

För att kommunstyrelsen ska kunna ha en styrning och kontroll av verksamheten krävs att det finns tydliga mål. Detta är också en förutsättning för att fullmäktige och revisorerna ska kunna följa upp att kommunstyrelsen utför sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges mål.

Vi noterar också att fullmäktige gett kommunstyrelsen i uppdrag att redovisa effektiviseringsförslag om 35 mnkr fördelat på tre år enligt följande: 20 mnkr under 2019, 10 mnkr under 2020 samt 5 mnkr under 2021. Kommunstyrelsen har emellertid inte beslutat om några effektiviseringsåtgärder under året. Av de 20 mnkr som skulle hämtas hem under 2019 återstod 16,5 mnkr vid årets slut. Vi anser därmed att kommunstyrelsen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra verksamheten mot uppsatta ekonomiska mål.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed. Vidare bedömer vi att kommunen uppfyller balanskravet.

Vi bedömer sammantaget att nämnderna i Nora kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen har dock brustit i sin styrning av verksamheten mot uppsatta ekonomiska mål.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll i allt väsentligt varit tillräcklig. Vi anser dock att det finns brister i kommunstyrelsens interna kontroll av verksamheten i och med att man inte säkerställt att verksamhetsmålen kunnat utvärderas.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Avseende verksamhetsmålen har ingen fullständig uppföljning gjorts vilket innebär att vi inte kan bedöma måluppfyllelsen.

Revisorerna i Nora kommun

2020-04-16

Ansvarsprövning

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ. Vi är dock starkt kritiska till att kommunstyrelsen brustit i sin styrning av verksamheten, genom att inte heller denna gång säkerställt att måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen av betydelse för god ekonomisk hushållning, varit möjliga att utvärdera och bedöma. Vi är också starkt kritiska till att kommunstyrelsen inte beslutat om effektiviseringsåtgärder och därigenom inte infriat det effektiviseringskrav som fullmäktige fastställt i 2019 års budget.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Nora kommun 2020-04-16

Underskrifter¹

Jan Kallenbäck

Lena Vinnerås

Paul Dahlqvist

Irene Gustafsson

Björn Hagberg

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse, bilaga 1

Granskningsrapport Nora Rådhus AB, bilaga 2

Granskningsrapport Norabostäder AB, bilaga 3

Granskningsrapport Nora Fastigheter AB bilaga nr 4

¹ Alla revisorer har den 16 april 2020 godkänt denna revisionsberättelse via mail, revisorerna kommer komplettera denna revisionsberättelse med ett signerat original till diariet vid ett senare tillfälle.

Till Kommunfullmäktige

Revisorernas redogörelse 2019

För att kunna ge underlag till kommunfullmäktiges ansvarsprövning har vi granskat all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelser verksamhetsområden och då prövat om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig

För fullgörandet av uppdraget och som underlag till planerad revisionsinriktning har en väsentlighets- och riskbedömning gjorts. Revisorerna har träffat kommunfullmäktiges presidium under året. Revisorerna har också under året sammanträffat med kommunledning och företrädare för utskott och verksamheter.

Under revisionsåret 2019 har genomförts ett antal fördjupade granskningar. Nedan följer en sammanfattning av resultatet av dessa granskningar. Det skall dock noteras att resultatet som redovisas för respektive granskning är det som redovisades vid den tidpunkt som avrapporteringen gjordes vilket gör att det kan ha skett förändringar efter detta tillfälle.

Granskning avseende kommunens IT-säkerhet

Vi har genomfört en granskning avseende kommunens IT-säkerhet. Granskningen har syftat till att bedöma om kommunens IT-säkerhet är baserad på de risker som finns inom kommunens olika verksamheter. Granskningen har genomförts genom dokumentstudier samt en utfrågning/hearing.

I granskningen konstateras följande.

- Kommunstyrelsen har inte tillsett att det finns aktuella styrande dokument, såsom policy med tillhörande tillämpningsföreskrifter, som tydliggör vilka krav som ställs och hur arbetet med IT-säkerhet ska bedrivas.
- IT-enheten saknar vid utfrågningstillfället en modern och verksamhetsanpassad uppdragsbeskrivning som anger eget och kommungemensamt ansvar för IT-säkerheten.
- Verksamhetsansvariga har ingen kontroll över om den information de ansvarar för hanteras korrekt enligt externa och interna regler. Vid utfrågningen uppfattar vi att inget av de verksamhetssystem som är i drift har informationsklassats.

Mot bakgrund av ovanstående menar vi att kommunstyrelsen ska ge verksamhetsansvariga konkreta instruktioner om vilken nivå på informationssäkerhet och därmed IT-säkerhet som ska gälla.

Vidare bedömer vi det vara väsentligt att intentioner, roller, ansvar, resurser (personella likaväl som monetära), tidplan, prioriteringar och informations- samt utbildningsåtgärder dokumenteras och kommuniceras i samband med att kommunens informationssäkerhetspolicy omarbetas.

Granskning avseende delårsbokslut 2019-01-01- 2019-08-31

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2019-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisions- sed i kommunal verksamhet.

I delårsbokslutet per sista augusti 2019 redovisar kommunen ett resultat på 25,3 mnkr. Då kommunen ändrat tidpunkt för delårsbokslutet från sista juni till sista augusti kan ingen jämförelse göras med föregående år.

Av vår översiktliga granskning av delårsrapporten har inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att kommunens resultat och ställning per 2019-08-31 inte i allt väsentligt är rättvisande.

Kommunen prognostiserar ett negativt resultat för år 2019 med 7,2 mnkr vilket är 12,4 mnkr under budgeterat resultat. Budgetunderskottet är främst hänförligt till att en stor del av kommunens effektiviseringskrav inte prognostiseras att uppnås.

I delårsrapporten görs bedömningen att balanskravet inte kommer att uppfyllas för 2019. Det balanskravsresultat som nu prognostiseras för 2019 innebär att en åtgärdsplan, med tillhörande tidsplan, snarast bör upprättas som innehåller vilka åtgärder som ska vidtas för att täcka hela underskottet.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2019-2021 finns tre finansiella målsättningar. I delårsrapporten prognostiseras att endast ett av de tre målen kommer uppnås.

I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för 2019-2021 anges tre övergripande mål för verksamheten. Målen återfinns under rubrikerna Hållbarhet, Livskvalitet samt Attraktivitet. För bedömning av måluppfyllelse finns totalt 45 indikatorer antagna av fullmäktige.

Vi har dock noterat att det inte finns några definierade målvärden för flertalet av de indikatorer som kommunfullmäktige fastställt, vilket gör att det inte är möjligt att utvärdera måluppfyllelsen. Någon prognostiserad måluppfyllelse av indikatorerna för 2019 finns således inte med i delårsrapporten. Vi har därför inte kunnat bedöma om målen för god ekonomisk hushållning prognostiseras att uppnås 2019.

Vi förutsätter att det kommer att finnas beslutade indikatorer avseende de verksamhetsmässiga målen för 2019 och att målen kommer att följas upp i samband med bokslutet 2019. I det fall uppföljning inte är möjlig uppfyller inte kommunstyrelsen kommunallagens krav avseende god ekonomisk hushållning.

Revisorerna bedömer att endast ett av tre finansiella mål fullmäktige antagit kommer att uppnås. Revisorerna kan inte bedöma resultat av de verksamhetsmässiga målen då dessa ej följs upp i delårsrapporten.

Grundläggande granskning 2019

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Den grundläggande granskningen är den granskning som varje år genomförs oavsett vilken riskbedömning som gjorts.

Som en fördjupning av den grundläggande granskningen har revisorerna i Nora kommun under 2019 genomfört en enkätundersökning som ställts till ordinarie ledamöter i kommunstyrelsen.

Av 15 tillfrågade ledamöter har 12 besvarat enkäten, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 80 procent.

Områden som, utifrån enkätsvaren, kan tolkas som utvecklingsområden rent generellt är arbetet med verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt kommunstyrelsens uppsikt, främst relaterad till kommunalförbundet Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen och de gemensamma nämnderna Samhällsbyggnadsnämnden Bergslagen och Bergslagens överförmyndarnämnd.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen vill vi därtill poängtera att samtliga ledamöter i kommunstyrelsen, oavsett om de representerar majoriteten eller oppositionen, har ett *gemensamt* ansvar för att genomföra det uppdrag fullmäktige gett styrelsen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- utveckla arbetet med verksamhetsmålen och uppföljningen av dessa
- ta initiativ till att utveckla formerna för informationsöverföring och uppföljning beträffande kommunalförbund och gemensamma nämnder
- initiera en diskussion om vilka system och rutiner som behövs för att samtliga ledamöter i rimlig utsträckning ska känna att de kan fullgöra sin uppsiktsplikt

Granskning av kvalitetssäkring av HVB-hem och familjehem för placerade barn

Vi har genomfört en granskning av kvalitetssäkring av HVB-hem och familjehem för placerade barn. Syftet med granskningen har varit att belysa och bedöma huruvida kommunstyrelsen har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB-hem och familjehem som nyttjas för placering av barn och ungdomar.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kvalitetssäkringen avseende HVB- och familjehem behöver förstärkas.

Det finns inte tillräckliga skriftliga fastställda rutiner för utredning och uppföljning av familjehem för att kunna säkerställa kvalitet i familjehemmet och för att tillförsäkra att det placerade barnet får rätt förutsättningar. Således uppfyller inte kommunstyrelsen de krav som ställs i Socialstyrelsens föreskrifter om systematiskt kvalitetsarbete, krav som funnits sedan 2012.

Vidare framgår att kommunen inte har genomfört någon form av verksamhetsuppföljning av de HVB-hem som används inom ramavtalet och kommunen har inte följt upp avtalsefterlevnaden på något sätt.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen/nämnden att:

- Arbetet med att utforma ett systematiskt kvalitetsarbete måste beredas stor prioritet då det är av vikt att socialtjänstens förbättringsarbete sker systematiskt. Vi menar att kommunstyrelsen måste säkerställa att ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller Socialstyrelsens föreskrifter finns på plats under tredje kvartalet 2020.
- Kommunen behöver förbättra sin kvalitetsuppföljning av de HVB-hem och de konsulentstödda familjehem som kommunen har anlitat.
- Inför rekrytering av familjehem, utreda såväl familjehemmets sociala som ekonomiska situation noggrant.
- Följa upp kommunens avtalstrohet avseende upphandlade placeringsinsatser.

Revisionsrapport över årsredovisning 2019

Kommunrevisorerna i Nora kommun har granskat kommunens årsredovisning för år 2019.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (1 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed. Vidare bedömer vi att kommunen uppfyller balanskravet.

I den av fullmäktige fastställda budgeten finns tre finansiella målsättningar med betydelse för god ekonomisk hushållning, varav två har uppnåtts 2019.

När det gäller verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning finns det i den av fullmäktige fastställda budgeten tre övergripande mål för verksamheten. Målen återfinns under rubrikerna Hållbarhet, Livskvalitet samt Attraktivitet. För bedömning av måluppfyllelse finns totalt 45 indikatorer antagna av fullmäktige.

Samtliga fastställda indikatorer är formulerade så att målet är att utfallet ska öka eller minska jämfört med utfallet föregående år. För vissa indikatorer saknas dock uppgift om utfallet föregående år vilket gör att något målvärde inte finns definierat. För vissa indikatorer saknas även uppgift om utfallet 2019. I och med att målvärde och/eller uppgift om årets utfall saknas för flera indikatorer, är det inte möjligt att utvärdera måluppfyllelsen. Därtill innehåller inte förvaltningsberättelsen någon sammanhållen utvärdering, i enlighet med LKBR 11:8, av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Vi har därför inte kunnat bedöma om verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning uppnås 2019.

För att kommunstyrelsen ska kunna ha en styrning och kontroll av verksamheten krävs att det finns tydliga mål. Detta är också en förutsättning för att fullmäktige och revisorerna ska kunna följa upp att kommunstyrelsen utför sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges mål.

Vi bedömer att årsredovisningen, utöver de noteringar som gjorts i granskningen av årsredovisningen 2019, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Verksamhetsmålen är inte utvärderade i tillräcklig utsträckning för att vi ska kunna bedöma måluppfyllelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden Bergslagen

Från och med 2004-01-01 har Nora kommun tillsammans med Lindesbergs kommun, Ljusnarsbergs kommun och Hällefors kommun bildat den gemensamma nämnden Samhällsbyggnadsnämnd Bergslagen (t.o.m. 2016-12-31 Bergslagens Miljö- och byggnämnd). Revisorerna har informerats om hur nämndens arbete bedrivits under året.

Bergslagens överförmyndarnämnd

Från och med 2011-01-01 har Nora kommun tillsammans med Lindesbergs kommun, Ljusnarsbergs kommun och Hällefors kommun bildat den gemensamma nämnden Bergslagens överförmyndarnämnd. Revisorerna har informerats om hur nämndens arbete bedrivits under året.

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i

Nora Rådhus Aktiebolag

Org nr 556878-4291

Jag har granskat verksamheten i Nora Rådhus Aktiebolag för räkenskapsåret 2019.

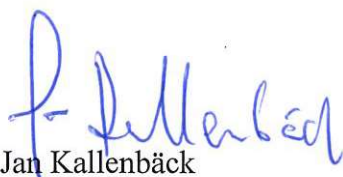
Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, eventuella ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Samplanering har skett med bolagets godkända revisor och en särskild granskningsredogörelse har upprättats.

Jag anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Nora den 4 mars 2020

Jan Kallenbäck

Av fullmäktige i Nora kommun utsedd lekmannarevisor

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i

Norabostäder Aktiebolag

Org nr 556470-7569

Jag har granskat verksamheten i Norabostäder Aktiebolag för räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, eventuella ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Samplanering har skett med bolagets godkända revisor och en särskild granskningsredogörelse har upprättats.

Jag anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Nora den 4 mars 2020

Jan Kallenbäck

Av fullmäktige i Nora kommun utsedd lekmannarevisor

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i

Nora Fastigheter Aktiebolag

Org nr 556526-1194

Jag har granskat verksamheten i Nora Fastigheter AB för räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, eventuella ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen samt god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Samplanering har skett med bolagets godkända revisor och en särskild granskningsredogörelse har upprättats.

Jag anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden nedan.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Nora den 4 mars 2020

Jan Kallenbäck

Av fullmäktige i Nora kommun utsedd lekmannarevisor